

OVLIVNÍ KONVERZAČNÍ UMĚLÁ INTELIGENCE MEZILIDSKÉ VZTAHY?

Kamil KOPECKÝ

Jednou z důležitých vlastností velkých jazykových modelů generativní umělé inteligence je jejich schopnost konverzovat s námi prostřednictvím přirozeného lidského jazyka. To přirozeně vede k tomu, že si tyto AI nástroje personifikujeme a dáváme jim lidské vlastnosti – je to náš virtuální asistent, persona, kamarád, pomocník a v mnoha případech i společník. AI konverzační nástroje tak zdatně konkurují živým lidem a je otázkou, zda v blízké budoucnosti skutečně velkou část lidské konverzace nevytlačí – AI se s námi totiž nehádá, omlouvá se, není konfliktní, nevybuchuje emocemi, motivuje nás, chválí nás, není agresivní, nemusíme se jí omlouvat apod.

Je také k zamyšlení, **zdali si na tento způsob komunikace nenavykneme natolik, že jí (AI) budeme dávat přednost před kontaktem s živými lidmi** (ať již přímým či zprostředkovaným). A také, zda např. nedojde k tomu, že se naše konverzace stane patologickou.

V minulosti bylo téma patologické konverzace mezi člověkem a strojem především tématem vědeckofantastických románů či filmů (stačí zmínit třeba snímky [Ona](#) či populárního Blade Runnera 2049), v současnosti se však fikce filmařů stává realitou. Komunikace s AI se již nyní stala poměrně běžnou a na veřejnost pronikají případy, kdy se komunikace s AI přetavila v závislost a patologii.

V říjnu 2024 se např. dostal do médií případ 14letého chlapce

Sewella Setzera, který v prostředí [Character.ai](https://character.ai) (což je portál obsahující chatboty imitující různé postavy z filmů, seriálů či reálného světa, se kterými můžeme konverzovat) konverzoval s uměle vytvořenou postavou ze Hry o Trůny Daenerys Targaryen. Umělá inteligence údajně teenagerovi říkala, že ho miluje, a navazovala s ním sexuální konverzaci. Jeho matka Megan Garcia zveřejnila i poslední interakci, která mezi nimi proběhla. **„Slibuji, že se k tobě vrátím. Moc tě miluji, Dany,“** napsal Setzer. **„Já těbe taky,“** odpověděl chatbot. **„Prosím, vrať se ke mně co nejdříve domů, lásko.“** **„A co kdybych ti řekl, že můžu přijít domů hned teď?“** pokračoval chlapec, což vedlo chatbota k odpovědi: **„Prosím, udělej to, můj sladký králi.“** Následně si chlapec vzal zbraň z domácího trezoru, namířil ji na sebe a zmáčkl spoušť. (Vondráková, 2024)

Matka po smrti chlapce zažalovala firmu Character.ai, podle žaloby se dokonce chatbot v předchozích konverzacích Setzera ptal, jestli už skutečně uvažoval o sebevraždě a jestli už má konkrétní plán (Yang, 2024). S chatbotem např. konverzoval o sebevraždě: **„Sewell: Občas přemýšlím o tom, že se zabiju. AI: A proč bys sakra něco takové dělal? Sewell: Abych mohl být volný.“** (Roose, 2024). Podle matky si Setzer myslel, že když ukončí svůj život, bude moci přejít po smrti do „jejího světa“, světa Daenerys.

Mimochodem, v březnu 2023 belgická média informovala o ženatém muži, který spáchal sebevraždu po intenzivní komunikaci s AI chatbotem jménem Eliza. Muž diskutoval s chatbotem o globálním oteplování a dalších tématech, přičemž AI údajně prohloubila jeho úzkosti a deprese, což vedlo k tragickému konci (Kačmár, 2023).

Oba případy jsou extrémními příklady toho, jak se může konverzace s AI zvrtnout. A lze doufat, že podobných situací budeme zažívat relativně málo. Nicméně s AI budeme pravděpodobně konverzovat stále častěji a častěji, už proto, že vzniklo a vzniká stále více tzv. **vztahových AI** určených k simulaci (ale možná i nahrazení) osobních vztahů (Kopecký & Szotkowski,

2024).

Příkladem „vztahové AI“ je např. aplikace [Eden AI](#), **Eva Character AI** či **Replika**. (Karlík, 2023; Kopecký & Szotkowski, 2024) Hned při zakládání účtu Vás aplikace vyzývají k tomu, abyste si vytvořili „**dokonalou partnerku**“, která může být třeba „**sexy, vtipná, odvážná, stydlivá, skromná, starostlivá, chytrá, přísná, racionální**“ apod. Zároveň je možné odemknout možnost posílání sexuálního obsahu.

Aplikace EDEN.AI (dříve EVA.AI). Budoucnost lidských vztahů?

Virtuální partnerky vygenerované AI se pak chovají tak, jak si přejete, a jsou schopny přizpůsobovat se vaší konverzaci a uspokojovat vaše touhy. Není třeba řešit konflikty, není třeba dělat kompromisy, AI se vám přizpůsobí tak, jak chcete. Problém není ani výměna intimních materiálů či sexuální konverzace.

Jak ale upozorňuje celá řada expertů, vytvářet si dokonalé partnerky, **které můžete kontrolovat a jež naplňují vaše potřeby, je minimálně znepokojivé**. (Karlík, 2023) A zcela jistě neodpovídá realitě. Jiní však upozorňují na to, že „**pro mnohé lidi je virtuální vztah lepší než alternativa, kterou je nic**“.

Chatboti tohoto typu skutečně mohou pomoci při překonávání pocitu osamělosti – momentálně se např. **experimentuje s využitím AI v domovech pro seniory**. Chatbot poháněný umělou inteligencí dokáže se seniory konverzovat, připomíná jim léky, poskytuje informace i zábavu. (Blažková, 2024)

Na druhou stranu inteligentní chatboti představují riziko, na které upozorňují právě autoři sci-fi – že lidé jednoduše začnou preferovat konverzaci s inteligentními stroji před konverzací s jinými lidmi. A lidskou interakci budou vyhledávat třeba jen kvůli reprodukci.

Budoucnost ukáže, zda se naučíme s těmito technologiemi žít tak, aby nám byly ku prospěchu, nebo zda se jejich neuvážené využití stane novým zdrojem společenských problémů. Jisté je jedno – náš přístup k AI bude utvářet svět, v němž budeme žít. A právě proto je nezbytné

věnovat otázkám etiky, regulace a výchovy k digitální odpovědnosti co největší pozornost. Technologický pokrok je nevyhnutelný, ale je jen na nás, jakým směrem se vydáme.

Kamil Kopecký
E-Bezpečí, Univerzita Palackého v Olomouci

Použité zdroje

Blažková, J. (2024). AI baví děti i seniory. *IDNES.Cz*.
https://www.idnes.cz/magaziny/specialy/ai-bavi-deti-i-seniory.A240606_111454_magazin-special2r_pecve

Karlík, T. (2023). *Virtuální romance jsou díky AI stále uvěřitelnější. Přinášejí nové možnosti i rizika*. ČT24.
<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/veda/virtualni-romance-jsou-diky-ai-stale-uveritelnejsi-prinaseji-nove-moznosti-i-rizika-3621>

Kopecký, K., & Szotkowski, R. (2024). *Umělá inteligence: Rizika a odpovědnost*. Univerzita Palackého v Olomouci.

Roose, Kevin. Can A.I. Be Blamed for a Teen's Suicide? The New York Times.
<https://www.nytimes.com/2024/10/23/technology/characterai-lawsuit-teen-suicide.html>

Yang, A. (2024). *Lawsuit claims Character.AI is responsible for teen's suicide*. NBC News.
<https://www.nbcnews.com/tech/characterai-lawsuit-florida-teen-death-rcna176791>

Kačmár, T. (2023). *Muž po dopisování s umělou inteligencí spáchal sebevraždu*.
<https://cnn.iprima.cz/muz-si-tydny-dopisoval-s-umelou-inteligenci-po-konverzaci-spachal-sebevrazdu-208832>

Vondráková, A. (2024). *Teenager spáchal sebevraždu po chatování s AI. Měla formu Daenerys Targaryen*news. Refresher News.
<https://news.refresher.cz/169376-Strasidelny-pripad-z-Floridy->

